

Слово до читача

Вітаю вас, шановний читачу, а також усіх, хто причетний до появи в такий непростий час новітньої історії України нового підрозділу в структурі Західного наукового центру НАН і МОН України – Інституту соціогуманітарних проблем людини, з виходом першого числа наукового Вісника, який власне й засвідчує становлення нової академічної інституції.

Фактично, уперше в історії української науки задекларовано спробу цілісного, інтегративного вивчення людини в єдності її багатоманітних сутнісних виявів. І це закономірно. Крім вивчення універсальних, комплексних проблем людини вкрай актуальним є науковий аналіз окремих аспектів – соціально-політичних, психологічних, культурологічних, релігієзнавчих – у контексті розвитку різних регіонів України, які мають свої історичні, географічні та етнонаціональні особливості. Тішить, що таку інституцію, яка реалізовує новий напрям дослідження, – регіональне і водночас комплексне вивчення людини, зініційовано саме в Галичині, значні наукові традиції якої загальновідомі.

Переконаний, що в Інституті буде сконсолідовано творчий колектив, основу якого становитиме наукова молодь.

Як мені видається, сьогодні дедалі впливовішим і перспективнішим для розвитку гуманітарного знання стає новий образ людини. Людини вільної, незапрограмованої у своїх вчинках і відповідальної за них, і водночас такої, яка формується в соціальних взаємодіях з іншими людьми в межах конкретної, наявної у просторі і часі, культури.

Нині українське суспільство гостро потребує всебічного наукового обґрунтування перспектив подальшого розвитку власне такої європейської держави, у якій вищим сенсом і сутністю, абсолютною цінністю є її величність Людина.

Сподіваюся на творче зростання колективу Інституту, а Вісникові бажаю стати цікавим і фаховим науково-практичним часописом.

І. Курас,
доктор історичних наук,
академік Національної академії наук України

Вельмишановний читачу, перед вами перше число нового Вісника. Чим зумовлена його поява? Україна протягом усього свого існування, й особливо під час доленосних подій листопада – грудня 2004 року, довела, що вона не декларативно, а реально розбудовує демократичні засади організації суспільства. Демократія, як форма політичної організації суспільства, має багато визначальних характеристик, зокрема прозорість системи формування влади та усталеність засад її функціонування тощо. Але основні характеристики пов'язані з позицією та роллю громадянина. Власне, свідомі громадяни є головними акторами демократичного суспільства. За цих умов стрімко зростає значущість дисциплін, орієнтованих на вивчення політичних процесів і представлення результатів цих досліджень перед громадянами. Саме в такий спосіб суспільні науки сприяють прозорості політичного життя і водночас формують політичну культуру громадян. Політичне життя кожної країни сповнене складних процесів, що потребує широкого спектру досліджень із використанням різноманітних методик. Що більше буде якісних досліджень, то краще суспільство розумітиме політичні процеси, які відбуваються в нашій державі, то більше гарантій, що дії політичних акторів матимуть відкритий і передбачуваний характер.

Неоднозначні заяви окремих представників регіональної влади на сході і півдні України про перспективи федералізації держави є свідченням того, що в Україні поступово актуалізувалося питання співвідношення повноважень центру й регіонів. Відповідно, це передбачає ґрунтовніше вивчення реального стану справ у кожному регіоні. Львівщина завжди відігравала провідну роль у політичному житті України. Тому аналіз суспільно-політичних процесів у нашому регіоні має велике значення як для місцевої спільноти, так і для інших регіонів та цілої держави.

Сьогодні ми є свідками відродження суспільних наук в Україні. Формуються нові наукові інститути, центри, з'являються нові наукові видання. Саме тому Інститут соціогуманітарних проблем людини, створений під егідою Західного наукового центру НАН і МОН України, почав випускати збірник наукових статей. Ми сподіваємося, що колективу цього Інституту вдасться стати фаховим дослідницьким центром, а Вісникові бажаємо бути джерелом якісних наукових публікацій та ґрунтовного аналізу суспільно-політичних процесів у нашому регіоні.

М. Долішній,
*академік НАН України, професор,
голова Західного наукового центру НАН і МОН України*